

Treindustrien

TFB

Maskin-
entreprenørens
Forbund

Norges
Skogeierforbund

Fellesforbundet

nobio
Norsk Bioenergiforening

NORSKOG

Statskog

Til: Programkomiteen i KrF

Fra: Verdikjeden Skog og Tre

Oslo, 14. februar 2024

Innspill til arbeidet med partiprogram

Treindustrien, Treforedlingsindustriens bransjeforening, Maskinentreprenørens forbund, Norges Skogeierforbund, Fellesforbundet, NoBio, NORSKOG og Statskog utgjør samarbeidet «Verdikjeden Skog og Tre». Hensikten er å styrke innovasjonskraft og produktivitet i verdikjeden og sikre næringen konkurransedyktige rammevilkår.

Skog- og trenæringen er en fremtidsrettet og bærekraftig næring hvor Norge har alle forutsetninger for å lykkes basert på en helhetlig politisk satsing. Den skogbaserte verdikjeden er omfattende, og den gjensidige avhengigheten innenfor kjeden er sterk. Reduseres aktiviteten i ett ledd, får resten av verdikjeden store problemer. Konkurransedyktige rammebetingelser i alle ledd må til for økt effektivitet og lønnsomhet i næringen. Gjennom samarbeidet *Verdikjeden Skog og Tre* fremmes et felles budskap som grunnlag for en næringspolitikk som bidrar til norsk verdiskaping basert på skogen som ressurs. Målet er å utvikle rammebetingelsene slik at hele den skogbaserte verdikjeden er bærekraftig og konkurransedyktig.

Naturavtalen

Økende befolkning og økt forbruk gir press på naturen og det biologiske mangfoldet. utfordringene er store globalt. Basert på de internasjonale rødlistene og en estimering av antall arter, mener Naturpanelet at omtrent 1 million arter står i fare for å bli utryddet. Det er viktig og nødvendig at man har fått på plass et nytt globalt rammeverk for naturen. Det er bra at Naturavtalen løfter frem bevaring gjennom bærekraftig bruk i tillegg til vern.

Skogbrukets arbeid med å sikre biologisk mangfold – der det drives skogbruk

Som et av få land i verden er så godt som hele det norske skogbruket sertifisert etter miljøsertifiseringsordningen PEFC, mens ca. 10 % av skogen er sertifisert etter FSC. Til sammenligning er bare ca. 10 % av skogene globalt miljøsertifisert. Basert på internasjonale kriterier utarbeides det egne nasjonale standarder tilpasset norske forhold. Standardene stiller en rekke krav til skogbruket, som baseres på lovverk og ofte er strengere enn regelverket med hensyn til naturmangfold. Sertifiseringsordningene revideres periodisk, i en demokratisk prosess hvor en lang rekke organisasjoner og relevante myndigheter inviteres med. Representanter fra både økonomiske, sosiale og miljømessige interesser deltar og kommer til konsensus. Periodevis revisjon av både internasjonale kriterier og nasjonale standarder sikrer at skogbehandling og hensyn til miljøet stadig justeres basert på ny kunnskap. FNs naturpanel peker også på at nettopp sertifisering og miljømerking er viktige verktøy for å nå målene om ivaretagelse av biologisk mangfold.

- Miljøsertifisering av skog er et viktig virkemiddel i oppfølging av naturavtalen.

Arealomfang av eksisterende tiltak

En gjennomgang Skog og landskap (nå NIBIO) gjennomførte i 2012¹ viste at ca. 31 % av det produktive skogarealet i Norge i dag er underlagt moderate eller sterke restriksjoner grunnet miljøhensyn i lov og sertifiseringskrav. Overvåking av skogen gjennom Landsskogtakseringen viser at det har blitt mer gammel skog, mer døde trær, flere grove, gamle trær og mer lauvskog. Tiltakene for å ivareta biologisk mangfold gjennom sertifisering og frivillig vern har ført til en markant bedring i tilstanden for det biologiske mangfoldet i skog de siste 20 årene.

- Det er viktig å inkludere eksisterende tiltak for vern og bevaring når Naturavtalen skal følges opp.

Frivillig vern av skog

Frivillig vern av skog er en suksess, og skogeierne tilbyr mer areal enn myndighetene har bevilgninger til å verne. Sammen med miljøsertifisering utgjør frivillig skogvern bærebjelken i arbeidet med å bevare det biologiske mangfoldet.

- Det er viktig med forutsigbarhet i bevilgningene til frivillig vern-ordningen og at rammene for ordningen ligger fast.

Behov for å se på representativitet i et større bilde enn Norge

Naturavtalen legger opp til at det skal være representativitet i områder som vernes eller bevares gjennom bærekraftig bruk. Fordi naturmangfoldet i Norge ofte kun er en liten del av et større globalt naturmangfold, er det viktig å se på representativitet i et større bilde enn Norges territorialgrenser. Det bør derfor kunne vernes mer av den naturen som er spesiell for Norge (ansvarsnatur) og med det mindre av den naturen som er godt fanget opp i vern og bevaring i andre land.

- Det er avgjørende at man ser på representativitet for vern og bevaring i et internasjonalt perspektiv for å best sikre det globale naturmangfoldet.

Restaurering av natur

Restaurering av natur er positivt både for naturmangfold og klima, men er ofte kostbart. Det er viktig at det etableres finansieringsordninger som dekker de kostnader og ulemper restaureringen vil medføre for grunneieren. Det er hensiktsmessig å prioritere restaurering der det er kort vei tilbake til naturtilstanden, og der restaurering i liten grad er i konflikt med produksjon av fornybart råstoff fra skog. Eksempelvis kan det være restaurering av myr som er grøftet, men hvor det ikke har blitt etablert produktiv skog.

- Det er viktig at restaurering av skog sikres finansiering og å ses i sammenheng med andre tiltak, spesielt skogvern.

¹ [Rapport fra Skog og landskap; 02/2012 - Effekter av ulike miljøhensyn på tilgjengelig skogareal og volum i norske skoger](#)

Avskoging

I Norge avskoges det om lag 60 000 dekar skog hvert år til mange ulike formål herunder infrastruktur, beite og nydyrking. Avskogingen bidrar til viktige samfunnsformål, men er av et omfang som reduserer leveområder for biologisk mangfold i skog og bidrar til betydelige klimagassutslipp. Dette øker presset på gjenværende skogareal og reduserer tilgang på fremtidige fornybare ressurser. Å redusere avskogingen reduserer klimarisiko og naturrisiko.

- Nedbygging av skog må unngås der det ikke er strengt nødvendig, spesielt når det gjelder høyproduktiv skog. Nødvendig nedbygging av skog må kompenseres med tilplanting av tilsvarende areal et annet sted.

Arealbruk og byggenæringen

For å redusere avskoging og varig nedbygging av natur må det tenkes nytt om hvor og hvordan det bygges. Det må i større grad tas i bruk grå arealer, og dagens bygg må få forlenget levetid. Det er store muligheter ved transformasjon, ombygging og påbygg i høyden på eksisterende bygg. Slik kan man både møte nye og endrede brukerbehov og få flere boliger og andre bygg uten å foreta store naturinngrep og nedbygge nye arealer. Tre er et lett, fleksibelt og fornybart materiale som er godt egnet til å tilpasse bygg til nye formål og behov.

- Omforente metoder på nasjonalt nivå for naturregnskap må ligge til grunn for krav om arealnøytralitet.
- Rehabiliterer, transformere og bygge på dagens bygg som sparer arealer og naturinngrep og slik utnytter ressurser som allerede er tatt i bruk.
- Når Plan- og bygningsloven utvikles for å tilpasses Naturavtalen må det samtidig sikres føringer i regelverket om at kommunene setter klare mål som gir tilstrekkelig boligbygging.
- Bruke kommunenes ulike roller som planmyndighet, byggeier, veieier og bestiller til å utnytte allerede bebygde arealer og bygg, dette for å unngå varig tap av natur og tap av ressurser i størst mulig grad.
- Vurdere å lempe på begrensninger i eksisterende reguleringsplaner for å legge til rette for påbygg på dagens bygg, og dermed spare arealer og ressurser.
- Offentlige bestillere kan ved å etterspørre og kjøpe sertifiserte tre og trebaserte produkter (PEFC/FSC) stimulere til bærekraftig skogbruk både i både offentlig og privat sektor.

Tiltak for klima og natur må sees i sammenheng

Naturpanelet viser at klimaendringer i dag er den 3. største trusselen for det biologiske mangfoldet og at trusselen vil øke om vi ikke når klimamålene. I alle scenarier fra FN's klimapanel hvor vi når klimamålene, ligger det til grunn en økt bruk av biomasse fra skog og planting av skog på nye arealer i stort omfang. Det er derfor viktig at man i oppfølging av Naturavtalen gjennomfører tiltak som legger minst mulig begrensninger på bruk av fornybart råstoff fra skog, samtidig som naturmangfoldet ivaretas.

- Det er viktig at tiltak for å ivareta natur er godt vitenskapelig fundert og avveies mot behovet samfunnet har for fornybare produkter fra skog.

Treindustrien

TFB

Maskin-entreprenørenes Forbund

Norges Skogeierforbund

Fellesforbundet

nobio
Norsk Bioenergiforening

NORSKOG

Statskog

Behov for enhetlig politikk om implementering av naturavtalen

Det er et stort og positivt engasjement for å ivareta natur i landets kommuner. Mange kommuner er nå i gang med revidering av kommuneplaner, der Naturavtalen og implementering av denne er et viktig tema. Før det er utarbeidet nasjonale føringer kan dette imidlertid føre til at vi får mange forskjellige løsninger og hensyn med variabel faglig forankring. Stortingsmeldingen om oppfølging av Naturavtalen må gi kommunene klare rammer, føringer, enhetlig kunnskapsgrunnlag og metodikk slik at kommunene kan følge opp Naturavtalen.

Grønn industri og fornybare ressurser

Samfunnet er avhengig av at landbasert industri har konkurransevne til å møte morgendagens behov for verdiskaping. Skogen har en nøkkelrolle i løsningen av klimautfordringen, både som karbonlager og fornybart bygningsmateriale, i nye og innovative produkter. Dette som et ledd i realiseringen av Norges utslippsforpliktelse for 2030, og for å nå et fremtidig lavutslippssamfunn i 2050. Det er mange og til dels motstridende hensyn som må tas. En helhetlig politikk med balanserte tiltak gir forutsigbarhet for investeringer i grønn industri som gir arbeidsplasser i Norge. Skogbruket må gis rammevilkår som gjør det attraktivt å drive skogbruk i Norge for å bidra til å redusere de nasjonale og internasjonale CO₂-utslippene ved å erstatte fossilbaserte produkter med fornybare produkter.

Bygg

Det bør legges vekt på bruk av fornybare materialer, lave klimagassutslipp og lang levetid på bygg. I tillegg til at levetid på dagens bygg må forlenges, må bruk av materialer og ressurser optimaliseres. Byggregelverket bør stille konkrete utslippskrav til bygg, der de beste løsningene og materialkombinasjonene kan velges. Det må legges til grunn helhetlige vurderinger hvor alle faser i en byggeprosess inngår. Fundamentering, materialer, transport og levetid er faktorer som har betydning for å redusere klimagassbelastninger fra bygg. Nye bygg bør være tilpasset mulighet for fremtidig transformasjon til nye formål, demontering og ombruk.

- Materialer og løsninger med minst mulig klimagassutslipp og negative miljøkonsekvenser i et livsløpsperspektiv velges i bygg- og anleggsprosjekter.
- Det må settes konkrete krav til klimagassutslipp for bygg i byggeteknisk forskrift, f.eks. basert på CO₂-ekvivalenter per m² bygg.
- Det må lages en forutsigbar plan for innstramning av kravet fram mot 2030 og 2050.
- Nye bygg må designes for lang levetid, fleksibilitet og ombruk.
- Levetiden på bygg må forlenges, framfor å rive.

Energieffektivisering av bygg

Energieffektivisering av bygg kan raskt frigjøre energi til andre formål på en konfliktfri måte. Det å tette energitapet i bygg gjennom fasadeoppgradering, etterisolering og skiftning av vinduer og dører er velprøvde og effektive løsninger som også forlenger levetid på bygg. Virkemiddelapparatet må

baseres på effekt av tiltakene, og rettes inn mot mer enn kun ny teknologi. Det må på plass en kombinasjon av regulatoriske og økonomiske virkemidler som gir økt energioppgradering av bygg.

- Det må bevilges tilstrekkelige midler for å utløse et energieffektiviseringsløft for bygg som også frigjør energi til andre formål.
- Det bør settes et mål der el-forbruket i bygg skal være maksimalt 54 TWh i 2030 og energibruk i hele bygningsmassen skal være maksimalt 69 TWh i 2030.
- Midler til energieffektivisering må også omfatte kjente løsninger slik som fasadeoppgradering, etterisolering og skiftning av vinduer og dører.
- Tiltak for energieffektivisering bør ha en sosial profil som gjør det mulig for boligeiere å gjennomføre stegvise forbedringer.

Energi

Tilgang på fornybar kraft til ny og eksisterende industri på fastlandet må løses gjennom et kraftoverskudd og prioritering av energiforsyning til industrien. Fornybar kraft må fortsatt være et konkurransefortrinn for norsk industri. Det haster å få til gode og forutsigbare løsninger som virker raskt, slik at norske bedrifters konkurransevne ikke svekkes ytterligere. Store deler og majoriteten av fastlandsindustri faller utenom industrikraftregimet. Utover i 2023 har det kommet fastprisavtaler tilpasset forbruksprofilen på strøm til den enkelte bedrift. Det er fortsatt betydelig prisrisiko knyttet til å inngå fastprisavtaler, fordi strømmarkedet er langt mer volatilt enn tidligere. Fastpriser gir først og fremst forutsigbarhet, og ikke nødvendigvis et prisnivå på strøm som gir bedriftene nødvendig konkurransevne.

Skog- og trenæringen vil medvirke til å bruke våre fornybare energiresurser til å skape arbeidsplasser i Norge, og sørge for fremtidig verdiskaping.

- Bedriftene må gis evne til å håndtere overgangen til den nye kraftsituasjonen. Det er behov for ordninger og mekanismer som tar ned usikkerheten, sikrer et levelig prisbilde på strøm og gir like konkurransevilkår inntil mer langsiktige løsninger fungerer.
- Sikre industrien langsiktig tilgang på fornybar kraft på konkurransekraftige betingelser. Gi Statkraft og Statnett et oppdrag om å prioritere elkraft til industrien for å sikre næringens konkurransekraft.
- EUs klimavotemarked medfører økte kostnader for fossil kraft, dette veltes over i kraftprisene til industrien, og gjennom det integrerte kraftmarkedet betaler også norske industribedrifter høyere pris. Dette er det mulig for myndighetene i enkeltland å kompensere (CO₂-kompensasjon). Det er viktig at norske myndigheter utnytter dette handlingsrommet fullt ut også fra 2021.

Bioenergi

Biomasse som ikke er egnet til andre og mer høyverdige produkter er en del av energiproduksjon for å erstatte fossile energibærere og bidrar til en diversifisert og mer robust energiforsyning.

- Legge til rette for at biomasse som ikke er egnet til andre formål kan utnyttes til bioenergi for å bidra i den norske energiforsyningen.
- Biodrivstoffpolitikken må gi forutsigbarhet for investering i bærekraftig norsk produksjon samtidig som langsiktige kunder i næringstransporten gis tilgang til høyinnblandet biodrivstoff til en konkurransedyktig pris. Det må legges til rette for at samlet forbruk av biodrivstoff opprettholdes og at andelen avansert biodrivstoff øker. Forbruket må vris mot transporttyper der nytten er størst.

Samferdselstiltak for skog- og trenæringen

Transport utgjør en betydelig del av verdikjedens kostnader. Infrastruktur som effektiviserer transport og bidrar til konkurransedyktige rammevilkår er av stor betydning. Transportløsninger må støtte opp om dagens industri og er dermed viktige rammebetingelser for ny industriutvikling i Norge basert på skog som råstoff.

Effektivisering av transporten, både miljømessig og økonomisk, krever at veinettets kapasitet utnyttes og inngrep i naturen minimeres. Det er et mål at godset transporteres kortest mulig på bil før det lastes om til jernbane, og der fremføring og omlasting optimaliseres. Reduksjon i utslippene av klimagasser og ivaretagelse av naturen må prioriteres høyt. Det betyr økt bruk av jernbane og båt, økt bruk av biodrivstoff og økte totalvekter på kjøretøy.

Veitransport

For skog- og trenæringen er det først og fremst fire tiltak som er viktige for å effektivisere transporten på veg:

- Gjennomføre et bruiprogram for å øke vekter og å redusere antall kjøretøy på veiene: Det må bevilges midler for å følge opp bruiprogrammet for fjerning av flaskehalsen på fylkesveinettet. Bruiprogrammet er svært viktig for å utvikle et helhetlig veinett, forutsigbarhet er viktigste grunnlag for investeringer i norsk industri. Siden oppstart av bruiprogrammet i 2018 er det forsterket mange bruer, såkalt "lavhengende frukter". Det gjenstår nå bruer som er dyrere å utbedre, men som vil gi stor effekt for å redusere både kostnader og klimagassutslipp.
- Åpne mer veinett for bruk av modulvogntog: Deler av tømmervogntognettet er åpnet for modulvogntog. Potensialet for modulvogntog på veiene må utnyttes bedre, og en større andel av veinettet må åpnes for modulvogntog for å redusere klimagassutslipp gjennom færre transporter og økt lønnsomhet.
- Nye kjøretøy med flere aksler og økte totalvekter: Det må legges til rette for at verdikjeden kan ta i bruk nye tekniske løsninger for effektiv og miljøvennlig transport i en internasjonal konkurransesituasjon. Eksempler på slike løsninger er 8- og 9-akslede kjøretøyer.
- Vedlikeholdsetterslepet på fylkesveier må reduseres: Økende vedlikeholdsetterslep på fylkesveier er en stadig økende utfordring, med store konsekvenser for transportøkonomien. Det må satses på tiltak som reduserer vedlikeholdsetterslepet.

Treindustrien

TFB

Maskin-
entreprenørens
Forbund

Norges
Skogeierforbund

Fellesforbundet

Jernbane

På jernbane er det viktig at det offentlige tar ansvar for rammebetingelser. Godstransport må ikke tape for satsing på persontrafikk. Effektive terminalløsninger og raskere fremføring av gods på bane ved flere og lengre kryssingsspor er prioritert for næringen.

- Offentlig ansvar – rammebetingelser jernbane: Det er et offentlig ansvar å sørge for konkurransedyktige rammebetingelser på bane for å utvikle norsk industri. Det er ikke akseptabelt for utvikling av konkurransekraft for norsk industri å øke avgifter knyttet til jernbane, dette strider mot forutsetninger for et grønt industriløft i Norge.
- Kryssingsspor: På flere strekninger er framføringstiden i dag altfor lang på bane. Lav framføringshastighet svekker jernbanens konkurranseevne kraftig. Siden persontrafikken på bane øker sterkt, er det viktig at kapasiteten bygges ut slik at godstrafikken ikke blir ytterligere svekket. Generelt er kryssingsspor det tiltaket som har størst betydning for å øke kapasiteten.
- Terminaler: De ulike terminalene har ulik modenhet i prosess, både teknisk og planmessig. For skog- og trenæringen er en permanent tømmerterminal på Hauer seter og tilstrekkelig terminalløsning på Kongsvinger fortsatt prioritert. Effektive baneløsninger på Sørlandsbanen er en viktig faktor for å støtte opp om industriutvikling i denne delen av landet. Det er viktig å peke på forutsigbarhet og NTP som verktøy for satsing når det gjelder et grønt industriløft.

Elektrifisering av Solør- og Rørosbanen

Solør- og Rørosbanen mangler i dag fjernstyring. Utbygging av ERTMS er svært viktig og må gjennomføres så raskt som mulig. Sammen med fjernstyring vil elektrifisering av Solør- og Rørosbanen øke kapasiteten i hele jernbanesystemet og avlaste Dovre- og Hovedbanen Nord.

Kai

Det må etableres ny tømmerkai i Drammensregionen. Ved valg av lokasjon må samlet transport-avstand vektlegges. Det avgjørende er at tømmerhavnen ikke kan flyttes fra Lierstranda før det er etablert et alternativ som ivaretar næringens behov. Det er viktig at havnene i Drammensfjorden ikke bare driftes ut fra eierkommunenes interesser, men at også regionens næringsinteresser vektlegges. Drammen har en havneløsning som betjener et stort innland mot Numedal, Hallingdal, Valdres og Randsfjordsvassdraget.

Forskning og innovasjon

For å sikre en bærekraftig og konkurransedyktig verdikjede for skog i Norge, er det nødvendig med en sterkere satsing på forskning og innovasjon for at Norge skal bidra til å nå klima- og naturmålsettinger. På flere områder kan produkter basert på fornybare ressurser være en løsning for utslippsintensive produkter.

Treindustrien

TFB

Maskin-
entreprenørens
Forbund

Norges
Skogeierforbund

Fellesforbundet

Det må stimuleres til høyest mulig grad av videreforedling av skogråvaren i Norge for å sikre høyest mulig verdiskaping. Dette kan gjøres gjennom økt bruk av fornybare produkter, f.eks. gjennom krav til livsløpsbetraktninger med mål om å redusere klimagassutslipp. Disse tiltakene vil bidra til økt forskning og innovasjon i skognæringen:

- Det må satses på programmer for forskning, innovasjon og investeringsstøtte også i verdikjeden for skog.
- Satsingene må dekke alle steg i utviklingen, fra grunnleggende forskning frem til kommersialisering. Det må settes av et betydelig beløp til pilot- og demonstrasjonsanlegg («*first of a kind*») til Innovasjon Norge.
- Satsingene må innrettes slik at potensialet for fremtidig verdiskaping i verdikjeden blir prioritert. Forbedrede prosesser, videreutvikling av eksisterende og utvikling av nye produkter er forutsetning for økt verdiskaping.
- Virkemidlene i hele innovasjonskjeden må styrkes og de må virke sammen, slik at utviklingen ikke stoppes før produktet er kommersielt interessant.
- Styrke skattefunnordningen som virkemiddel, med mål om å fjerne taket.
- Det er viktig at handlingsrommet i EØS-avtalen for støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter utnyttes fullt ut gjennom statsstøttereguleringen.
- Skognæringene er avhengige av sterke FoU-miljøer. Eksisterende FoU-miljøer på universiteter, høyskoler og institutter knyttet til den skogbaserte verdikjeden bør styrkes, og kobling til næringen bør styrkes ytterligere.
- Forsknings- og innovasjonsprogrammer må tilpasses norsk bedriftsstruktur, og hvor forskningsprogrammene har en størrelse som er tilpasset norsk instituttsektor som unike kompetansemiljøer.

Virkemidler for å fremme et aktivt og bærekraftig skogbruk

Et bærekraftig og aktivt skogbruk i Norge er viktig for å videreutvikle verdiskaping basert på fornybart skogråstoff i norsk industri gjennom stabil tilgang på råvarer. Skogfundsordningen og tilskuddsordninger er viktige bl.a. for å stimulere til miljø og klimatiltak i skog:

- Innføre mulighet for fondsavsetning for enkeltpersonforetak for å utjevne forskjellen mot eierformer som landbruket i dag er avskåret fra.
- Øke minstesatsen for avsetting til skogfond fra 4 % til 10 % for å stimulere til økte investeringer i skogressursen.
- Øke tilskuddet til skogplanting, skogplanteforedling, ungsogpleie og andre skogkulturtiltak. Dette for å øke CO₂-opptaket og klimatilpasse skogen. Dette er også viktig for å sikre ressursgrunnlaget for industrien.

Skogsdrift

Skogen skal fylle mange roller og fornybar biomasse er en knapp ressurs. Skogbruket tar en rekke hensyn til biologisk mangfold og andre interesser knyttet til skog. Hensynene er fundert i internasjonale sertifiseringsordninger som dokumenteres og kontrolleres. Det er svært viktig at skogbruket stadig effektiviseres for å sikre lønnsomheten og bærekraften, og for å kunne levere konkurransedyktig tømmer til industrien.

Effektiv skogsdrift

- For å bedre eiendomsstrukturen i skogbruket på sikt, må gevinstbeskatningen ved salg ut av familien oppheves ved eiertid over ti år, for å stimulere til et mer aktivt og fungerende eiendomsmarked.
- Det er stort behov for ombygging og klimatilpasning av veinettet på Østlandet. På Vestlandet er det behov for nybygging av vei for å gjøre den plantede kulturskogen tilgjengelig for drift. Økt satsing på skogsveier er nødvendig for å redusere terrengtransporten, legge til rette for lukket hogst og effektivisere veitransporten.
- De investeringer skogbruket gjør i dag for å etablere tilfredsstillende foryngelser og gjennomføre ungskogpleie er avgjørende for klimatilpasning, avvirkningsmulighetene og skogens rolle i et framtidig lavutslippssamfunn. Investeringsstøtten til skogkulturtiltak må derfor styrkes og målrettes for å utløse økte investeringer. Det innebærer å:
 - a. Øke støtten til ungskogpleie i henhold til tiltak foreslått i Klimaplan 2021-2030.
 - b. Intensivere programmet «planting av skog på nye arealer», som plasseres under Bionova.
 - c. Etablere en støtteordning for råtebekjempelse.
 - d. Økt støtte til program for optimal plantetetthet.
 - e. Forsterking av skogplanteforedlingsprogrammet for å utvikle skogplanter som er tilpasset fremtidens klima.
- De offentlige miljødataene skogbruket trenger for å kunne drive et bærekraftig skogbruk må være kvalitetssikret og gjøres lett tilgjengelige.
- Styrke ordningen med frivillig vern. Alt vern må baseres på frivillighet. Bevilgningene til ordningen må være forutsigbare og tilstrekkelige.
- 10 %-vernet må gjennomføres på en slik måte at det ivaretar det biologiske mangfoldet, samtidig som det får minst mulig konsekvenser for avvirkningen og skogbrukets bidrag til det grønne skiftet.
- Lovverk som regulerer skogbruket må legge til rette for en god balanse mellom skogens ulike roller. Det er viktig at det føres en helhetlig nasjonal skogpolitikk basert på en vitenskapelig tilnærming.

EUs bokføringsregler for opptak av CO₂ i skog må ikke begrense avvirkningen og mulighetene for produksjon innenfor bærekraftige rammer basert på trevirke fra norske skoger, eller være til hinder for at øvrige sektorer når sine klimamål.

Treindustrien

TFB

Maskin-
entreprenørens
Forbund

Norges
Skogeierforbund

Fellesforbundet

nobio
Norsk Bioenergiforening

NORSKOG

Statskog

Framtidsrettet arbeidslivspolitik

Det er viktig å holde fast ved en arbeidslivspolitik tuftet på den norske modellen. Dette er et arbeidsliv med faste og hele stillinger, trygge arbeidsforhold og ansatte med høy kompetanse. Partene i arbeidslivet jobber sammen for å økt produktivitet, innovasjon og omstillingsevne i utvikling av den skogbaserte næringen. Norge er et høykostland som ikke kan konkurrere med lavkostland på lønns- og arbeidsvilkår. Vi må i stedet produsere smartere, mer effektivt og av høyere kvalitet. Den norske arbeidslivmodellen, med tett samarbeid mellom partene i arbeidslivet og selvstendige fagarbeidere, er viktig for å sikre produktivitet.

Høy verdiskapning og evnen til innovasjon og omstilling er et resultat av et vellykket samspill mellom høy kompetanse på alle nivåer på arbeidsplassen, kontinuerlige forbedringer av prosesser og produkter og investeringer i forskning. Skal vi sikre økt verdiskapning og konkurransedyktig skog- og trenæring i Norge, forutsetter det derfor at det satses på tilgang til kompetent arbeidskraft gjennom bred rekruttering, kompetanseutvikling og utdanningstilbud av høy kvalitet i hele landet. Det er viktig å satse på tiltak for økt kompetanse i et fremtidsrettet arbeidsliv:

- Det må settes inn tiltak for å sikre bred rekruttering i verdikjeden, både til relevante utdanninger og til bedriftene.
- Finansiering av relevant yrkesopplæring og fagskoleutdanning må styrkes for å sikre utdanningstilbud av høy kvalitet.
- Kunnskap om bruk og forvaltning av fornybare ressurser ved fagskoler, universiteter og høyskoler må styrkes for å møte samfunnets behov.
- Det er en forutsetning for å sikre livslang læring at muligheten for kompetansepåfyll gjennom etter- og videreutdanning, både innen høyere akademisk utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning, styrkes og utvikles i samarbeid med partene i arbeidslivet. Dette gjelder også muligheten for spesialisering for ansatte på alle nivåer i verdikjeden, som vil kunne bidra til mer attraktive karriereløp.
- For å sikre tilstrekkelig tilgang på kompetanse må yrkesopplæring og fagskoleutdanning av god kvalitet i større grad gjøres tilgjengelig i hele landet og i nærhet til skog- og trenæringens virkeområder gjennom satsning på desentraliserte utdanningstilbud.
- Det må legges til rette for at skognæringen er en attraktiv karrierevei for unge med trygge lærlingeplasser og gode utviklingsmuligheter, ved alltid å tilby alle lærlinger faste ansettelser.
- Lærlingtilskuddet må økes for å stimulere til at flere bedrifter tar inn lærlinger. Tilskuddsnivået på de ulike fagene må reflektere de faktiske kostnadene.
- Det bør etableres regionale kompetansesentra som tilbyr VG2 Skogbruk.
- Det må etableres en kompensasjonsordning for skogsentreprenørbedrifter til elever med yrkesfaglig fordypning (YFF). Dette slik at skogsentreprenørene kan ta imot elever for å sikre et tilbud for yrkesfaglig fordypning som er krav om.

Treindustrien

TFB

Maskin-
entreprenørens
Forbund

Norges
Skogeierforbund

Fellesforbundet

 nobio
Norsk Bioenergiforening

NORSKOG

Statskog

Med hilsen

Treindustrien

Adm. direktør Heidi Finstad

(sign.)

MEF

Adm. direktør Julie Brodtkorb

(sign.)

Fellesforbundet

Forbundsleder Jørn Eggum

(sign.)

Norskog

Adm. direktør Arne Rørå

(sign.)

TFB

Daglig leder Marit Holtermann Foss

(sign.)

Norges Skogeierforbund

Adm. direktør Per Skorge

(sign.)

NoBio

Daglig leder Henriette Vivestad

(sign.)

Statskog

Adm. direktør Gunnar Lien

(sign.)